

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Tractatus Primi Pars I. de Servitutibus Prædialibus, Usufructu, & utroque Retractu, Pars II. de Emphyteusi, Pars III. de Locatione & Conductione

**Luca, Giovanni Battista de
Coloniae Agrippinae, 1691**

Index Rerum Notabilium, Quæ continentur sub titulo de Locatione, & Conductione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74102](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74102)

I N D E X

RERUM NOTABILIUM,

Quæ continentur sub titulo de Locatione, & Conductione.

A

ACTIO

ACTIO ad damna, & interesse non competit locatori adversus Conductorem, qui post diffidam in domo moratur, nisi probet illius moram fuisse causam immediatam amittendi occasionem locandi, disc. 16, num. 11.
Ad interesse competit mandanti adversus mandatarium ob mandatum non bene impletum, disc. 12, num. 3.
Quæ competat adversus inhabitantem alienam domum, vel ea utente sine locatione, vide disc. 16, n. 5.
Actio sine voluntate, & obligatione non datur, disc. 27, num. 5.

ACTUS

Actus impugnatus non debet impugnanti commo- dum afferre, quoties impugnatio habuit effe- ctum, disc. 44, num. 6.
Non operatur præter intentionem Agentis, disc. 39, num. 1.

ADMINISTRATOR

Administrator locans mala fide post suum jus cessa- tum facit locationem invalidam, disc. 23, num. 5.

ALTERNATIVA

In Alternativa facta electione non licet amplius va- riare, disc. 17, num. 7.
Non facta electione non dicitur factus casus pacti, ibidem num. 7.
Electio est debitoris, ibidem num. 7.

ALTERATIO

Alteratio usus rei conductæ parit actionem loca- tori ad damna, & interesse, disc. 28, num. 6.

ANNUS

Annus quietens, & preparatorius laborerii pro an- no futuro habetur pro laborante & fructifero, disc. 1, num. 15.

APPALTUS

Appaltus censetur factus juxta solitum, disc. 6, n. 6.
Declara procedere in Appaltu simpliciter inito; se- cus verò, quando partes contraxerunt cum certa forma, ibidem num. 6.
Camerales suscipi solent pro se, & personis nomi- nandis, disc. 26, num. 9, ubi de ratione.
Appaltus Nivis inter Vectigalia connumeratur, disc. 17, num. 9.
Contrarium tamen est verius, ibidem num. 9, ubi late discutitur.
Vectigalium resolvitur ob non implementum, disc. 17, num. 3.

Intellige de Vectigalibus locatis per Principem, seu Fiscum ex speciali privilegio eorum, ibid. n. 9.

Limita non resolvit, quando implementum non provenit ex culpa conductoris, ita ut resolutio dici possit poena delicti, eodem disc. 17, num. 11.

APPELLATIO

Appellatio, quando admitatur in iudiciis possesso- riis, vel aliis executivis, ita ut evadant ordinaria, disc. 34, num. 7.

De Locat.

A mandato de evacuando non datur, disc. 19, n. 10.
Limita, quando questio non est inter conductorem, & locatorem, sed inter duos conductores, ibidem num. 10.

Ab obligatione Camerali non datur, quia habet executionem paratam, disc. 19, num. 3.

Limita, quando dubitatur, an verè fuerit factus casus illius, ibidem late num. 4, ubi de ratione, & disc. 34, num. 6.

Appellatio suspensiva, quando datur etiam in litte- ris Apostolicis, in obligatione Camerali, & aliis executivis, disc. 33, num. 4.

Suspensiva alioquin in privilegiatis, & executivis prohibita intrat ratione injulitiae, eodem disc. 33, num. 3, & disc. 34, num. 1.

AVIAMENTUM

Dicitur pretio aestimabile, quando aliquis sine pro- ximo Amulo artem exercet, disc. 29, num. 6.

Cadit sub contractu locationis, & conductionis, ita ut pro eo debeantur etiam fructus recompen- sativi, ibid. num. 6, & disc. 34, num. 15.

B

BENEPLACITUM APOSTOLICUM

Beneplacitum Apostolicum requiritur etiam in transactionibus, quæ fiunt inter duas Ecclesias, disc. 22, num. 1.

De requisitis in locatione bonorum Ecclesiæ, ver- bo locatio.

BIBLIOPOLA

Bibliopola non tenetur continuare in locatione apothecæ de novo refectæ ob humiditatem libris damnosam, disc. 14, num. 5.

BONA

Quando dicatur destinata ad sustentationem Re- ctoris, vel ad cultum Ecclesiæ, disc. 25, num. 5.

Invecta, & illata sunt obligata pro pensione domus, disc. 39, num. 1, & disc. 49, num. 2.

Intellige, quando bona sunt propria, non autem aliena, ibidem num. 2.

Limita, quando bona aliena invchuntur, sciente, & patiente Domino, eodem disc. 39, num. 2.

Sublimita, solam scientiam, & patientiam non suffi- cere, nisi expressè tanquam aliena invecta sint, quod secus esset, si tanquam propria invcheren- tur, ibidem eod. num.

C

CADUCITAS

Caducitas remittitur per locatorem ex percep- tione pensionis, disc. 20, num. 7. vide in verbo *Locator.*

CASUS

Casuum alii sunt naturaliter contingibiles, alii pro- ducuntur ab impedimento accidentali; Quid ve- rò utrique operetur, vide in disc. 1, num. 7.

Contingentes in bonis spectant ad Dominum, disc. 11, num. 2.

H

Limita,

INDEX RERVM NOTABIL.

Limita, nisi constet evenisse ex aliena culpa, ibidem num. 2.
Casus evenisse presumitur ex culpis antecedentibus, disc. 9, num. 4.
Fortuiti dicuntur gesta Principis, disc. 42, num. 9.
Et fortuitus dicitur tempestas maris, disc. 13, num. 4.
Omnino insoliti, & verisimiliter non cogitati non veniunt sub consuetis regulis in materia casuum traditis, disc. 1, num. 7.
Limita, ut etiam si Conductor casibus fortuitis renunciet, adhuc omnino insoliti non comprehenduntur in renunciatioe, disc. 1, num. 8. & disc. 4, num. 5. & disc. 6, num. 5. & disc. 47, num. 4. & 7. **as** vero insoliti dicuntur, qui contingunt præter opinionem Viri prudentis, disc. 42, num. 8.

CITATIO

Pro validitate executionis citationis stat presumptio, disc. 21, num. 2.
Declara procedere, quando negatur substantia citationis, ita ut agatur de convincendo Curfore de mendacio, & falsitate, eod. disc. 21, num. 2.
Secus autem, quando impugnatur ob non interventam qualitatem accidentalem, ibid. num. 2.
Quamvis male exequuta probat voluntatem non continuandi in locatione contra eum, qui reconductionem præterdit, disc. 21, num. 3.
Declara, quando reconductio resultat ex dispositione juris, nam secus est, quando resultat ex pacto ob non factam legitimam disiectam, quia tunc si ad partis notitiam non devenit, non attenditur, eodem disc. 21, num. 3.

CLAUSULA

Clausula constituti, quando non faciat suas consuetas operationes, disc. 34, num. 8.
Clausula sublata, & decretum irritans, quando non operetur, ibidem num. 9.

COMPENSATIO

Serilitatis unius anni compensatur cum ubertate alterius, quando agitur de remissione pensionis intrat, si illa provenit à vitio cœli, seu naturæ, disc. 1, num. 7.
Secus autem est, quando provenit ex casu nimis insolito, videlicet Pestis, aut altero simili, eod. disc. num. 7. & de ratione, *Vid.* num. 8.

CONDUCTIO

Conductio generalis bonorum ratione susceptionis majoris periculi, & oneris pro minori pensione conceditur, disc. 23, num. 7.
Longissimi temporis parere videtur titulum perpetuæ coloniz saltem improprie, quæ sufficit locatori pro obtinenda prælatione, disc. 20, num. 10.
De re propria non datur, disc. 27, num. 1.
Vestigialium suscepta pro personis nominandis eadem personæ censentur ab initio contraxisse, & obligantur in solidum, disc. 27, num. 4.

CONDUCTOR

Conductor tenetur facere denunciationem locatori impedimenti superventi, ut sit locus remissioni, disc. 3, num. 9.
Potissimum, quando impedimentum non provenit à natura, vel alio casu, cui de cætero locator occurrere nequit, ibidem num. 9.
Tenetur de lata, & levi culpa in re conducta, disc. 7, num. 4. & disc. 11, num. 4. & 5.
Amplia, ut teneatur etiam de levissima in committendo actione l. *Aquila*, eodem disc. 7, num. 4. & disc. 9, in princ. & disc. 11, num. 4.
Et de aliquorum sententia, quod etiam teneatur de levissima in omittendo, disc. 7, num. 4.

Sed talis opinio rejicitur, ibidem.
Declara tamen huiusmodi opinionem rejici, si non adest pactum, ut conductor maximam diligentiam adhibeat, quia tunc etiam de levissima in omittendo tenetur, disc. 8, num. 2.
Si abest à domo conducta tempore incendii, non potest imputari de culpa etiam levissima in committendo, disc. 7, num. 5.
Non tenetur de incendio incepto in materia ad combustionem facillima per locatorem in domo retenta, eodem discursu 7, num. 7.
In dubio semper pro eo contra locatorem iudicatur, disc. 16, num. 6.
Liberatur à contractu conductionis, si res perimit, disc. 15, num. 2.
Sed quid si locator rem aliam æquè idoneam offerat, ibidem num. 3.
Si vero offerat rem minus idoneam, an teneatur recipere cum interesse quanti minoris, *Vide* eod. disc. 15, num. 4.
Tenetur continuare in locatione ob ruinam domus, si locator aliam exhibeat; secus vero quando fuit coactus alteram conducere, disc. 14, n. 2.
Locatorem cogere potest ad rescindendam domum combustam pro continuatione contractus locationis, disc. 14, num. 3.
Si credat conduxisse domum pro decem, & putet locator pro 20. locasse, nullus dicitur inter eos intervenisse contractus, disc. 16, num. 10.
Ob impedimentum accidentale, & transitorium non liberatur à locazione, disc. 14, num. 4.
Adversus locatorem non implentem habet actionem ad damna, & interesse etiam ratione lucri amissi, disc. 18, num. 7.
Refrenare nequit questionem domini locatori, disc. 19, num. 3.
Antiquo conductori adversus novum non competit prælatio in æquali concursu, disc. 20, num. 9.
Ex rationabili tamen causa intrat arbitrium Judicis, disc. eod. num. 9.
Conducens pro persona nominanda facta nominatione remanet à contractu liberatus, & nominatus dicitur conductor ab initio, disc. 26, n. 6. & 7.
Tenetur de casu, quando suscipit in se periculum, disc. 7, num. 10.
Amplia, ubi culpa præcessit casum, vel non servando pacta, vel utendo re ad usum non destinatum, ibidem num. 10.
Amplia, ut teneatur ratione moræ, quia nempe non restituerit rem statuto tempore illam invito locatore retinendo, disc. 7, eod. num. 10.
Declara procedere, quando mora, vel usus alteratio dederint causam casui, ibidem.
Manutenendus est in tua possessione, dum disputatur, an adhuc duret locatio, nec ne, disc. 19, n. 6.
Potissimum, quando questio non est inter locatorem, & conductorem, sed inter primum, & secundum conductorem, disc. 19, num. 7. & disc. 50, n. 14.
Usus rei nec per se, nec per alium inmutare potest, disc. 29, num. 4. & 5.
Gesta inter conductorem, & subconductorem non præjudicant Domino locatori, disc. 33, num. 5.
Rei conductæ retentionem non habet pro melioramentis voluptariis, disc. 37, num. 4.
Suscipiens in se casus fortuitos non dicitur suscepisse omnino insolitos, d. 1, n. 8. & *Vid.* in verbo *Casus*.
De differentia conductoris percipientis fructus ad se non spectantes, durante locatione, vel postea, *Vid.* disc. 28, num. 6.

INDEX RERV M NOTABIL.

Conductor apothecæ non dicitur sublocare, si alium ad participationem admittit, & ideo nec dicitur contravenire pacto de non sublocando, disc. 20, num. 11.

Bonorum litigiosorum conductor non præjudicatur post jus ipsi quaesitum per voluntariam concordiam partium, disc. 24, num. 3, ubi de ratione.

Conductor generalis alicujus Universitatis bonorum, quando teneatur stare locationibus particularibus jam factis, disc. 23, num. 3, & 8.

Rerum fiscalium tenetur insolidum cum sociis pro solutione pensionis, disc. 27, num. 2, & 7. & *Vid* in verbo *Fiscus*.

Emens rem conductam, si deinde emptio invalida declaratur, reviviscit contractus locationis, disc. 44, num. 5.

Primus, qui in nova additione cum pretii augmento novam oblationem fecit, an consideretur diversus à primo conductore, disc. 44, num. 6.

Quid verò ubi primus conductor prætenet prælationem jure primæ conductionis, ibid. num. 6.

Secundus habet prælationem adversus primum conductorem, si reperitur in possessione, disc. 34, num. 4.

Limita tamen, quando intercessit ficta traditio ex clausula constituti proveniens, ibid. n. 4. & 10.

Secundus manutendendus est in sua possessione. Eodem disc. 34, num. 5.

CONSENSUS

Consensus tacitus locatoris sufficit ad faciendum inquilinum eum, qui erat subinquilinus, disc. 20, num. 7. & disc. 34, num. 12.

CONSTITUTUM

Constitutum, quando non faciat suas ordinarias operationes, disc. 34, num. 8.

CONTRACTUS

Est duorum in unum consentientium concursus, disc. 22, num. 3.

Censetur initus rebus in eodem statu permanentibus, quo immutato dicitur deficere voluntas contrahentis, disc. 22, num. 4.

Tunc dicitur correspectivus, quando uno cessante, cessat & alter, disc. 45, num. 8.

Non resolvitur ob decoctionem debitoris, disc. 17, num. 13.

Contrarium tenent DD. Regniculæ, sed hoc ex particulari stylo illorum Tribunalium, ibid. n. 13.

Locationis ob non implementum resolvitur, disc. 18, num. 2.

Contrarium tamen verius, quod scilicet in contractibus nominatis, & præsertim in locatione non detur solutio, vel pœnitentia ob non implementum, sed tantum detur actio ad interesse, ibidem num. 2.

Distingue tamen, quod aut non implementum supervenit à parte postea, id est post liberè traditam possessionem rei locatæ, & tunc contractus non resolvitur, sed tantum datur actio ad interesse, ibidem num. 3.

Aut non implementum supervenit à parte antea, id est ante liberè traditam possessionem rei locatæ, & sic ante sequutam executionem contractus, & tunc idem contractus remanet infectus. Eodem discursu 18. num. 3.

Limita resolvi contractum etiam post ejus perfectionem, quando futurum implementum fuit causa finalis contrahendi, ibid. num. 3.

Locationis non resolvitur ob ruinam domus, si locator habeat aliam mansionem, statim conductori assignandam, disc. 14, num. 2.

De Locat.

Resolvitur verò, si locator illico aliam domum non exhibeat, sed inquilinus ab altero condat, ibid. num. 2.

Locationis, & conductionis non requirit scripturam, disc. 21, num. 8.

COPULATIVA

Copulativa, quando resolvatur in alternativam, disc. 17, num. 6.

CORRESPECTIVITAS

Correspectivitas in contractibus dicitur adesse, quando uno cessante cessat & alter, disc. 45, n. 8.

CREDITOR

Creditor Chirographarius tenetur stare locationi bonorum emptorum sub hasta, quatenus à locatione absit fraus, disc. 41, num. 6.

Habitans domum pignoratam ad quid teneatur. *Vide* in disc. 16, num. 6.

Immissus in Salviano non est Dominus, nec possessor, disc. 38, num. 3.

CULPA

Culpa aliena in dubio non præsumitur, & est specificè alleganda per allegantem, disc. 11, num. 2, & disc. 13, num. 2.

A Jure præsumpta qualis dicatur, & an sufficiat, & de qua culpa conductor teneatur, disc. 7, num. 4. & disc. 9. in princ. & disc. 11, num. 4. & *vide* in verbo *Conductor*.

A Jure præsumpta tollitur per probationem diligentiam, disc. 7, num. 8.

Inclusionem, vel exclusionem culpæ, cui incumbat probare. *Vide* in disc. 11, numer. 6. ubi decisio Greg. 278. declaratur.

Incendii facilius præsumitur in uno habitante, quàm in pluribus, disc. 7, num. 7.

De culpa ut quis teneatur, debet esse ordinata ad casum, disc. 13, num. 6.

Dicitur in committendo, quæ resultat ex facto hominis, in omittendo verò, quæ resultat ex præsumptione legis, disc. 11, num. 4.

Ex præcedentibus culpis casum evenisse præsumitur, d. sc. 9, num. 4.

D

DAMNUM

Damnum in locatione ad hoc, ut fiat remissio pensionis debet esse intollerabile, disc. 1, n. 3, & disc. 2, num. 2.

Quod declara procedere, quando non agitur cum fisco, cum quo sufficit sexta. Eodem disc. 1, num. 3, & disc. 42, num. 10.

Et damnum tunc dicitur intollerabile, quando fructus eo anno percepti non sufficiunt pro medietate pensionis. Eodem disc. 1, num. 4.

Ad effectum autem, ut tale damnum compensetur; An sit facienda compensatio sterilitatis unius anni cum ubertate alterius. *Vide* ibid. num. 4.

Limita, quòd damnum debet esse intollerabile pro consequenda remissione ex dispositione juris, nò autem, quando adest pactum, quia tunc damnum quale sit reficiendum venit. Eod. disc. 1, num. 5.

Damni infecti remedium proditum est ad evitandum damnum, non autem ad lucrum reportandum, disc. 10, num. 8.

Passum in mercibus ob culpam patroni navis, venit ab ipso reficiendum, disc. 13, num. 2.

Proveniens ex novo opere ad hoc ut reficiatur, debet novum opus esse causa proxima, & immediata, non autem si alia causa satis remota concurrat, disc. 10, num. 7. & disc. 13, num. 6.

H 2

Dici-

INDEX RERVM NOTABIL.

Dicitur in rei substantia quando deficit causa productiva fructuum, disc. 3. n. 5. & disc. 42. n. 14.
 Quomodo ruina ædificii reficiendæ sint à damnificante, disc. 10. num. 8.

DEBITOR

Debitor generis liberatur tradendo nram ex speciebus in eodem genere contractis, disc. 120. num. 3.

In alternativis habet electionem, disc. 17. n. 7.

DECISIO

Decisio Ludovici 278. declaratur, disc. 11. n. 6.

Decisio 288, parte 2. divers. declaratur, disc. 16. num. 9.

DECOCTIO

Ob decoctionem debitoris contractus nec resolvitur, nec rescinditur, disc. 17. n. 13.

Contrarium tenent DD. Regnicolæ, sed hoc ex particulari stylo illorum Tribunalium, ibidem num. 13. & vide in verbo *Contractus*.

DEFALCUM

Defalco locus est, quando damnum est ultra dimidiam, & dicitur intolerabile, disc. 4. num. 1. & disc. 5. num. 1. & hæc opinio amplectitur à Rota, ut ibid.

Ex Constitutione Clem. VIII. prohibetur appaltatoribus bonorum Communitatis, non obstante quocunque casu fortuito, disc. 6. n. 2.

Limita, ut eadem Constitutio cesset accedente pacto Eodem disc. 6. num. 3.

Limita rursus ex deficientia substantiæ rei in contractum deductæ, licet deficientia proveniat à casuali impedimento, ibidem num. 5.

Defalcum ad hoc ut competat, intimandum est locatori impedimentum, disc. 6. num. 7.

Amplia, ut non sufficiat simplex intimatio ad illud removendum, sed requiratur expressio individua ejusdem impedimenti, disc. 6. num. 8. ubi de ratione.

DILIGENTIA

Diligentia major vectoris deducta in contractum, maiorem pariter mercedem requirit, disc. 11. num. 2.

Diligentia major ratione majoris mercedis à vectore in se suscepta efficit, ut teneatur etiam de levissima culpa, disc. 12. num. 2. & vide in verbo *Vector*.

Omnis possibilis diligentia præsumitur in habente interesse in negotio, disc. 13. nu. 3. & 6.

DISDICTA

Disdicta facta per citationem domi dimissa copia probat dissentium continuandi in locatione, sed non constituit in mora, disc. 7. num. 11.

Domi dimissa copia de stylo Tribunalis A. C. & aliorum Urbis confert ad validitatem actus, sed non probat certam, & specificam scientiam, disc. 16. num. 8. & disc. 20. num. 5.

Etiã extrajudicialis sufficit, disc. 21. num. 4.

Non facta importat præsumptionem continuationis, locationis, quæ tamen cedit veritati, disc. 22. num. 3.

Non reproducta efficit, ut disdicens censeatur mutasse voluntatem, ac ipsi renunciasse, disc. 21. num. 5.

Amplia etiam post reproductionem censerimutatam voluntatem, quando ex actibus factis, & continuationem inducentibus hoc resultat. ibid. num. 5.

Facta Procuratori alicujus non sustinetur, d. 19. n. 11.

Amplia etiam si habeat mandatum ad negotia, nisi constet, quod factis diligentis fieri non potuerit principali, ibidem num. 11.

Facta à tertio non valet, nisi constet in actis de sufficienti mandato, ibid. pariter num. 11.

A disdicta recessus, quæ facta indicent, d. 21. n. 7.

Terminus non est computandus à die disdictæ, sed à die reproductionis, disc. 20. num. 4. ubi de rationibus.

DOMINUS

Dominus de facto Famuli non tenetur, disc. 7. num. 5. disc. 9. num. 5.

Limita, teneri de facto Famuli ad certum ministerium deputati, eod. disc. 7. num. 5. & disc. 9. num. 6. & disc. 11. num. 5.

Sciens culpas famuli, & non providens tenetur, disc. 9. num. 7.

In facto culposi servi, quando præsumatur ejus mandatum, disc. eod. num. 8.

An teneatur invitus locare rem suam pro usu publico, vide disc. 35. num. 4. & vide in verbo *locare*.

Non potest exigere ab inhabitante ejus domum sine locatione pensionem, quam forsitan ab alio invenit, sed illam tantum pro qua inhabitans fuisset eandem domum conducturus, disc. 16. n. 5. & vide in verbo *Pensio*.

Dominus mercium pro earundem deterioratione debet agere ad restitutionem in eo statu, & qualitate, qua fuerunt consignata, non autem ad restitutionem damni passi, disc. 11. num. 3.

Mercium habet actionem adversus Navis Patronum, si ob ejus culpam damnum fuerit passus, disc. 13. num. 2.

DOMUS

Domus à pluribus separatè inhabitata, si patitur incendium, & ignoratur incendiarius ratione incertitudinis, nemo potest condemnari, disc. 7. num. 6.

Si comburatur potest conductor cogere locatorem ad illam reficiendam, disc. 14. nu. 3. & vide in verbo *Locator*.

Ob ruinam passam, ut conductor non liberetur à locatione, debet statim locator aliam ipsi assignare, ibid. num. 2.

Quando tota dicatur locata etiam in partibus exterioribus, vel solum usus partis interioris, disc. 29. num. 4.

E

ECCLESIA

Ecclesia justitiæ, & æquiritatis major cultrix esse tenetur, disc. 4. num. 4. & disc. 50. n. 2.

EMENS

Emens rem conductam, si venditio invalida declaratur, reviviscit contractus locationis, disc. 44. num. 5.

EMPTIO

Emptio, seu conductio facta pro persona nominanda facta nominatione non retrotrahitur ad initium actus in præjudicium creditorum, disc. 25. num. 2.

Contrarium tamen verius, ibidem.

Limita, quando suadent conjecturæ eminentem gerere voluisse proprium negotium tantum, non alienum, ibid. nu. 3. ubi variæ deducuntur conjecturæ, ut n. 4. & 5.

EMPTOR

Rei, quam sciebat alteri locatam tenetur stare colono, disc. 23. num. 3.

Emptor, seu successor particularis non tenetur stare locationi, disc. 41. n. 2.

Limita, quando conductor habet particularem hypothecam in re conducta, ibidem num. 2.

subli-

INDEX RERVM NOTABIL.

Sublimitas, quando aliunde ducit suum jus, quam à locatore, seu hypothecam anteriorem habet, ibid. num. 3.

Limita rursus conclusionem generalem, quando agitur de singulari successore ex facto iudicis immisso, ibid. num. 2.

Sed intellige hoc procedere quando successor immititur non in plenum jus, sed ad effectum ut satisfiat de suo credito, prout etiam immisus in salvano, ibid. num. 4.

Rei subhastatæ non tenetur stare locationi factæ per debitorem, disc. 41. num. 6.

Rei subhastatæ ad instantiam creditoris anterioris non potest molestari à secundo creditore offerente, & posteriorem hypothecam habente, eod. disc. 41. num. 4. & *vid. in verb. Successor.*

ÆQUITAS

Æquitas canonica penam non attendit, sed tantum, quod interest contrahenti, disc. 10. num. 8. & disc. 17. num. 12. & disc. 43. num. 2.

Potissimum in Urbe, ubi præfixum statutum extat eod. disc. 17. num. 12. & disc. 43. num. 2.

Limita, accedente juramento, disc. 17. num. 12. & disc. 43. num. 3.

Limita rursus, ubi pactum non percutit obligationem dandi, sed solum obligationem faciendi, disc. 43. num. 3.

Declarantur supradictæ limitationes, disc. 17. num. 12. & disc. 43. n. 4. & una ex eisdem ponderatur, ibid. n. 5.

EXCEPTIO

De casu fortuito opposita à reo, illam probare debet, ut fundamentum suæ intentionis, disc. 11. num. 3.

Defalchi non retardat executionem obligationis Cameralis quando etiam illiquida, & requirit altiorem indaginem, disc. 3. num. 2.

Reconductionis non admittitur nisi in continenti de ipsa doceatur per scripturam, quod secus est si offerat probatio per testes, disc. 19. num. 3. & num. 8. ubi declaratur *deciso Franch. 278.* & disc. 21. num. 8.

Intellige, quando materia desiderat celeritatem ob irreparabile præjudicium, nam alias etiam testes admittuntur, eod. disc. 19. num. 8. & disc. 21. num. 8.

EXCOMMUNICATIO

De Hebræorum excommunicatione, disc. 33. n. 2.

F

FACTA

Facta prævalent verbis data incompatibilitate, disc. 21. num. 6.

FIDEICOMMISSARIUS

Fideicommissarius tenetur stare locationi factæ per gravatum de tempore, quo legitimum habebat jus administrandi, disc. 24. num. 4.

FIDEIUSSOR

Fidejussor conductoris non tenetur pro reconductione, disc. 36. num. 2.

Declarata tamen, ut ibi n. 3.

Unitus temporis non dicitur fidejussor alterius, disc. 22. num. 3.

FISCUS

Fiscus pro solutione pensionis appaltuum habet omnes conductores obligatos in solidum, disc. 27. n. 2. & 7.

Amplia hoc fortius procedere, quando aliquis sociorum non est idoneus, ibidem num. 3.

Limita, ubi aliud expressum est, eod. d. 27. n. 7.

De Locat.

Contrà conclusionem verò, quod nempe socii non teneantur, nisi pro virili, *Vid. quæ afferuntur eod. n. 7.* ubi declaratur, quando hoc procedit.

FRAUS

Fraus in dubio non præsumitur in locatione facta successoribus per prædecessorem, nisi claris probationibus iustificetur, disc. 24. num. 3.

FRUCTUS

Fructus bonorum diminuuntur ob casum pestis, & successivè pensiones in locationibus, disc. 23. n. 4. & declaratur num. 7.

Percepti à conductore finita locatione, seu illa durante immaturi condicuntur, & spectant ad locatorem, disc. 28. num. 6.

Limita, si percipiendo fructus durante locatione præjudicet tantummodo fructibus nascituris, quia tunc locatori competit tantum actio ad damna, & interesse ibidem num. 6.

Percepti bona fide in re aliena, & non extantes non restituantur, disc. 29. num. 2.

Amplia, ut sufficiat etiam media fides, & dummodò absit mala fides positiva, ibid. eod. num.

G

GENUS

Genitoris debitor liberatur, tradendo unam sex spectantibus sub eodem genere contentis, disc. 12. num. 3. & *vid. in verbo Debitor.*

Sub nomine generis, quando censeatur actum de certa persona, seu specie, ibid. num. 3.

H

HABITATIO

Habitationem gratuitam habens à conductore seu rei conductæ gratuitum usum non potest à locatore molestari, disc. 39. num. 3.

I

IGNORANTIA

Ignorantia semper præsumitur in hærede, disc. 30. num. 4.

IMPEDIMENTUM

Impedimentum eatenus excusat, quatenus impeditus facit ex parte sua diligencias, quas potest, disc. 6. num. 9.

IMPLEMENTUM

Implementum non sequitur parit actionem ad damna, & interesse, disc. 5. num. 2.

Ob non implementum contractus non resolvitur, disc. 18. num. 2.

Declarata de opinione Romanæ Curie hoc procedere, quando est præstandum post perfectionem contractus nominati, quod secus est, quando impleri debet ante perfectionem, eod. disc. 18. num. 2.

Limita, resolvi etiam post ejus perfectionem, quando implementum fuit eam finalis contrahendi, ibidem num. 3.

Quod sequi debet à parte antea, impedit perfectionem contractus, & habet conditionem suspensivam.

Quod verò sequi debet à parte postea ejusdem contractus perfectionem supponit, & sapit potius modum, quam conditionem, disc. 18. num. 4. & disc. 47. num. 19.

Non sequitur facit resolvere appaltum vestigialium, disc. 17. n. 3. ubi in quibus vestigialibus hoc procedat, *Vid. in verbo Appaltus.*

H 3

INCEN-

INDEX RERVM NOTABIL.

INCENDIUM

Incidium præsumitur habuisse originem, ubi primum visum fuit, disc. 7. n. 7. & disc. 9. num. 2.
 Incendii origo tanquam difficilis probationis potissimum de nocte per conjecturas, & præsumptiones probatur, disc. 9. num. 3.
 Regulariter non à casu, sed ab alicujus culpa provenire præsumitur, disc. 7. num. 2. & 3. & disc. 13. num. 3.
 Incendii præsumptio stat contra inhabitantes domum, disc. 7. num. 3. & disc. 9. num. 4.
Limita, quando conductor abest, quia tunc contra eum non præsumitur, disc. 7. num. 5.
Sublimita, in caupona, qui licet absens semper tenetur.
 Et in conductore, qui famulum reliquit ad servitium, seu certum opus destinatum, disc. 7. num. 5. & disc. 9. num. 6.

INCERTITUDO

Incertitudo personæ damnificantis inter plures efficit, ut nemo condemnari possit, disc. 7. num. 6.

INDULTUM

Indultum Apostolicum concessum beneficiato, ut ad commodum Ecclesiæ locet bona ultra triennium obligat successorem, quando percutit contractum mox faciendum, seu validat jam factum, disc. 25. num. 6.
 Quod secus est, quando conceditur personæ & non respicit contractum, ibid. num. 6.

INIUSTITIA

Iniustitia facit, ut etiam in iudiciis privilegiatis & executivis admittatur appellatio suspensiva, disc. 33. num. 3. & disc. 34. num. 1.

INQUILINUS

Inquilinus primus præfertur secundo conductori conducendo domum pro eodem usu, secus verò quando secundus conducit pro usu diverso, disc. 35. num. 3.
 Romæ non potest expelli per annum ante jubilæum universale, disc. 7. num. 11.
 Tenetur probare culpæ exclusionem in deterioratione rei conductæ, disc. 7. num. 3.
 Quamvis re integra non tenetur redire ad domum conductam refectam, quoties continuare non potest cum eodem commo, & usu, qualem de tempore initi contractus locationis habebat, disc. 14. num. 17.
 Quando quis dicatur inquilinus, vel colonus, disc. 35. num. 2. *Vid. Prædium.*

INTERESSE

Interesse habens principale, & cœquale præsumitur adhibere omnem possibilem diligentiam, disc. 13. num. 3. & 6.

INTIMATIO

Intimatio impedimenti, quomodo fieri debeat locatori, ad hoc ut conductor defalchum consequatur, *Vid. in verbo Defalchum.*

JUDEX

Iudex tenetur supplere partes rei absentis, disc. 13. num. 1.

JUDICIUM

Judicium intentatum à locatore uti volentere locata pro usu proprio vigore dispositionis *Text. in l. ade C. locat. est ordinarium, & appellabile*, disc. 45. num. 9.
 Possessorium, vel aliud executivum, quando appellationem admittat, & evadat ordinarium, disc. 34. num. 7.

JURA

Jura quædam personalia quando efficiantur cessibilia, disc. 34. nu. 17.

JUS

Jus inquilinatus non est alteri cessibile, disc. 34. n. 1. & 17.
 Quomodo verò aliquando fiat cessibile, ibidem num. 16.
 Inquilinatus non acquiritur ex emptione mercium, disc. 34. num. 11.
 Intellige hoc procedere ad favorem venditoris, qui tamen si jus transferre vult in alium potest, ibidem num. 14, ubi de ratione.

L

LÆSIO

LÆsio in bonis Ecclesiæ consideratur semper quod non adest utilitas, disc. 23. num. 6.

LEX

Lex. *Si merces* §. qui Columnam ff. locati explicatur, disc. 11. num. 2.
Si quis Conductionis C. locati amplè declaratur, disc. 19. num. 5 & 9.
Si Præses C. locati declaratur, disc. 19. num. 9.
 Et hæc distinctio §. cum fundum ff. locati declaratur, disc. 28. num. 5.
Cum de in rem verso de Vsuris habetur mentio, disc. 37. num. 3.
Æde C. locati, declaratur disc. 45. num. 2.
 Et in Urbe non praticatur, ibidem n. 7.

LOCARE

Locare, dicitur actus administrationis, disc. 23. num. 2.
 Rem suam pro usu publico an quis teneatur, disc. 35. num. 4.

LOCATIO

Locatio tria requisita habere debet adinstar emptionis, & venditionis, nempe rem, consensum, & pretium, disc. 16. num. 3.
Limita, quod etiam si non fuerit expressum pretium, tamen intelligitur de solito locari ex consuetudine, præsertim quando res tradita fuit, disc. 16. num. 3.
 Tacita, & ex continuatione resultans intelligitur pro eadem pensione, iisdemque pactis, quibus præcedens facta fuit, disc. 16. num. 4. & 9, ubi declaratur *decis. 288. par. 2. recent.*
 Nulla adest, si Locator credat locasse pro decem, & Conductor conduxisse pro quinque, disc. 16. num. 10.
 Ob non implementum resolvitur, disc. 17. num. 2. quod potissimum locum habet in appalibus, disc. 19. num. 12.
Declara de opinione Romanæ Curie hoc procedere, quando præstandum est ante perfectionem contractus, non verò quando impleri debet post perfectionem latè, disc. 28. num. 3.
Limita resolvi locationem post ejus perfectionem, quando implementum fuit causa finalis contrahendi, ibidem num. 3.
 Quibus casibus resolvatur, vel non ob non implementum, *vide in verbo Contractus.*
 Pendente discussione, an duret necne interim conductor est manutenendus in sua possessione, seu detentatione, disc. 19. num. 6.
 Potissimum, quando questio non est inter locatorem, & conductorem, sed inter primum, & secundum conductorem, ibidem num. 7.
 Resolvitur ex dispositione juris, vigore pacti adjecti non solutæ pensionis, ibidem nu. 12.
 Intellige tamen, quando concurrat dolus, ibidem eod. num.

Item,

INDEX RERVM NOTABIL.

- Item, quando quis non solvit ratione non imple-
menti sequuti per partem locatoris, ibidem
num. 13.
- Collata in arbitrium locatoris ipsius rescissione,
quando non solvitur pensio, non rescinditur,
nisi declarata ipsius voluntate, disc. 19. n. 3.
- Non presumitur facta in fraudem successoris, disc.
24. num. 3.
- Facta per prædecesorem non est obligatoria succes-
soris, nisi præter alia requisita concurrat illud
iustæ, & congruæ pensionis, disc. 23. num. 6:
& disc. 38. num. 2.
- Facta per administratorem, vel alium non durat
post suum jus cessatum, si est facta mala fide,
disc. 23. num. 5.
- Rerum Ecclesiæ à simplici administratore facta pro
necessario requisito ad illius validitatem requi-
rit iustum pretium, disc. 23. num. 6.
- Amplia, etiam in Rectoribus & Prælati habenti-
bus administrationem in titulum, & ad prop-
riam utilitatem, ibidem eodem numero.
- Rerum Ecclesiæ ultra triennium est invalida etiam
pro primo triennio, non obstante cautela, ut
tor cenleantur locationes, quor triennia, disc.
22. num. 2. & disc. 38. num. 2.
- Distigue, quod aut pactum locationis de trien-
nio in triennium est Ecclesiæ obligatorium, ita
ut etiam nolens teneatur in illo perseverare, &
tunc non sustinetur, disc. 22. num. 3.
- Aut: futura continuatio in locatione reposita est in
utriusque contrahentis libera voluntate, & tunc
valet, ibidem eodem nu. ubi de ratione.
- Rerum Ecclesiæ prohibita ultra triennium, quo-
modo anni sint computandi, disc. 21. num. 9.
ubi quod triennium in casibus pro uno anno
reputatur, & num. 10. disc. 47. num. 15.
- Facta à marito de bonis dotalibus resolvitur soluto
matrimonio, nec uxor illi stare tenetur, disc.
25. num. 3.
- Facta verò de bonis extradotalibus, & bona fide
absque collusione obligat uxorem etiam soluto
matrimonio, si tamen per tempus congruum
fuit facta, ibidem num. 3.
- Quando fit ad longum tempus licite diminuitur
pensio in aliqua parte, disc. 23. num. 6.
- Domorum in Ghetto Urbis solet esse perpetua,
vel ad longum tempus, disc. 33. num. 3.
- Per spatium 30. vel 40. annorum efficitur perpetua
Coloniam, disc. 37. num. 2. & 3. ubi alia con-
jecturæ conservantur, seu verius: contractus
censualis, ibid. n. 2.
- In locationibus à Communitatibus faciendis de
eorum bonis, juxta præscriptum bullæ Clem.
VIII. semper adjici debet clausula, ut ex quo-
cumque casu fortuito defalcum per conductores
pretendi nequeat, disc. 6. num. 2.
- Locationi, an teneatur stare debitor factæ per
creditorem in Salviano, disc. 38. num. 4.
- Locationi factæ per emptorem teneatur stare vendi-
tor cum pacto redimendi post rem redemptam.
disc. 16. num. 2.
- Limita, quando in locatione probaretur fraus, &
collusio, disc. 16. num. 2.
- Adverte, quod sola pensionis diminutio non sufficit
pro conjectura fraudis, nisi alia adminicula
concurrant, ibidem num. 2.
- Secunda non servata forma Decreti Cameralis est
ipso jure irrita, & invalida, disc. 34. num. 11.
- LOCATOR
- Locator, & conductor tamquam correlativi non
debent ad imparia judicari, disc. 2. num. 4.
- In dubio fit contra eum interpretatio favore con-
ductoris, disc. 16. num. 6.
- Locatori non præjudicant gesta per conductorem,
& subconductorem, disc. 33. num. 5.
- Adversus inhabitantes, quando habeat actionem,
disc. 39. num. 4.
- Censetur locasse jus suum quamvis dicatur locare
juxta solitum, & consuetum, disc. 3. num. 6, &
disc. 6. num. 6.
- Tacito consensu facit inquilinum eum, qui erat
subinquilinus, disc. 20. num. 7. & disc. 34. n. 12.
- Per receptionem pensionis à subinquilino non di-
citur inducere novationem, & priorem con-
ductorem liberare, disc. 32. num. 7.
- Distigue hoc procedere de uno, vel pluribus acti-
bus compatilibus, ibid. eod. num.
- Secus autem concurrente pluralitate actuum diver-
forum ad diversos effectus, ibid. eod. num.
- Caducitatem locationis remittere videtur ex per-
ceptione pensionis, disc. 20. num. 7.
- Locatori adversus subconductorem non datur actio
nisi ad limites conventionis cum conductore,
disc. 27. num. 6.
- Non probans factum culpofum conductoris, nul-
lam habet actionem, disc. 7. num. 4.
- Nullam aliam actionem habet adversus subcon-
ductorem quam pro pensione pro qua ipse sub-
conduxit, disc. 33. num. 7.
- Limita, quando subinquilinus ex tacta novatione
evasisset inquilinus, disc. 33. num. 6.
- Ad damna, & interesse non habet actionem adver-
sus conductorem, qui post disdictam in domo
moratur, nisi probet illius moram fuisse causam
immediatam amittendi occasionem locandi,
disc. 16. num. 11.
- Locatori non competit manutentio in possessione
exigendi pensionem à conductore allegantè
conductionem finitam, disc. 37. num. 1.
- Limita, quando exceptio finitæ locationis non est
omnino clara, ibid. eod. num.
- Conductorem expellere nequit, quando fuit facta
locatio cum hypotheca, seu obligatione Came-
rali, disc. 45. num. 4.
- Sed contraria opinio verior, ibid.
- Item nec potest expellere conductorem, quando
locatio fuisse facta ad longum tempus, eod.
disc. 45. num. 5.
- Hæc tamen opinio procedit tantum in longissima
locatione, quæ sapit naturam emphyteusis, ibid.
eod. num.
- Potest ob propriam necessitatem conductorem ex-
pellere, disc. 20. num. 8.
- Limita, si post superventam necessitatem facit actus
locationis continuativos, quia tunc videtur re-
nunciavisse necessitati, disc. 20. num. 8. & disc.
45. num. 6.
- Ad hoc, ut conductorem à domo expellere possit
ob propriam necessitatem, necessitas debet esse
moralis, & urgens, non voluntaria, disc. 45
num. 2.
- Artem lanæ exercere volens potest à domo con-
ductorem expellere, disc. 45. num. 3.
- Hæc autem opinio non fundatur in jure, sed in
privilegiis arti lanæ concessis, ibid. eod. num.
- Nequit uti re locata pro usu proprio ob superven-
tam necessitatem, quando locatio legitur cor-
respectiva ad alterum contractum, disc. 45.
num. 8.
- Non tenetur conservare conductorem in intrusio-
ne, seu usurpatione jurium, alias ipsi non com-
petentium, disc. 3. num. 7. & it.

INDEX RERVM NOTABIL.

Sivult, quando conductor continet in locatione domus ruinam passæ debet aliam exhibere, alias si conductor cogitur alteram mansionem conducere contractus primæ locationis resolvitur, disc. 14. num. 2.

Tenetur de incendio incerto in materia combustibili in domo locata retenta, disc. 14. nu. 7.

Vid. in verbo Conductor

Cogi potest per conductorem ad reficiendam domum combustam, disc. 14. num. 3.

Vid. in verbo Domus.

Si credat locale domum proximiorum, & conductor existimet conduxisse pro quinque, nullus dicitur adesse contractus. disc. 16. num. 10.

Prohibere potest illum firum, per quem locationi aliarum partium domus præjudicetur, disc. 29. num. 5.

LOCATOR OPERARUM

Locator operarum non bene illas præstans tenetur conductori ad interesse. disc. 17. num. 2.

Tenetur de lata, & levi culpa, disc. 11. num. 4. & 5. *Vide in verbo Conductor, & verbo Culpa.*

An teneatur de majori, seu minori diligentia inspiciatur ad qualitatem operis suscepti, & ad quantitatem mercedis, nec ad consuetudinem, d. 13. num. 2.

Habens interesse principale, & coræquale in negotio præsumitur omnem principalem diligentiam adhibere, disc. 13. num. 3. & 6.

LOCUPLETARI

Locupletari cum aliena jactura iniquum est, disc. 6. num. 5.

M

MANDATUM

Mandatum si bene nonimpletur intrat actio ad interesse, quæ competit mandanti, disc. 12. num. 3.

Habens ad exigendum non potest liberare debitorem sola confessata solutione, disc. 31. n. 4.

MANDATUM DE EVACUANDO

Mandatum de evacuando appellationem non admittit, disc. 19. num. 10.

Limita tamen, ut ibi.

Quando sit appellabile, vel exequutivum, disc. 34. num. 3.

MANUTENTIO

Manutentio est danda conductori, dum disputatur an duret adhuc locatio, necne, disc. 19. num. 6.

Potissimum, quando questio non est inter locatorem, & conductorem, sed inter primum, & secundum conductorem, ibid. num. 7.

MENSIS

De computatione mensis in disiecta faciendâ, an scilicet sit dierum 39, vel quomodo naturaliter currit, sive 31 sive 28. *Vide* disc. 20. num. 2. ubi plures casus distinguuntur. & disc. 40. n. 2.

Hæc verò materia judicis arbitrio relinquitur, ibidem num. 2.

In ultimis voluntatibus capitur, ut voluntas disponentis valeat; in contractibus verò interpretatur eo modo, quo magis æquitati, & liberati favet, disc. 40. num. 4. & 5.

MERCES

Mercium dominus pro deterioratione agere debet ad earum restitutionem in eo statu, in quo eas Vectori consignavit, non autem ad damni passifesectionem, disc. 11. num. 3.

MOLENDINUM

Molendinum redditum infructuosum, & non mancinabile, non ex defectu extrinseco minoris concursus, sed ex intrinseco devastationis efficit, ut conductori fiat pensionis remissio, disc. 6. num. 3.

MOLESTIÆ

Molestiæ intimandæ sunt specificè cum eorumdem expressione, & quomodo, ac à quibus proveniant, disc. 6. num. 8.

MORA

Mora præsumpta non sufficit ad constituendum conductorem in periculo, cui alias de lure non subjacet, cum mora tunc sit species delicti, disc. 7. num. 11.

Purgatio moræ admittitur solum re integra, & dummodo jus alterius partis deterius non efficiatur, disc. 14. num. 5.

MULUS

Mulus si defestit à via tuta, & ob id cadat, vel in aliud periculum incidat, id supponitur evenisse ob nimiam distantiam mulionis, disc. 11. n. 5.

MURUS

Murus communis, qui erat validus, si de novo fiat per socium, nihil ab alio socio consequitur, disc. 10. num. 8.

Limita in ruinoso, quia tunc exigit pro rata illius utilitatis partem à socio, ibidem num. 8.

N

NOMINATIO

Nominatio pura esse debet, non pactio nata, disc. 26. num. 8.

NOVATIO

Novatio, quando hodie detur, disc. 18. num. 6. Hodie non inducitur, nisi dicatur expressè, disc. 32. num. 4.

Distingue hoc procedere, quando agitur de novatione penitus destructiva contractus, vel in aliam speciem transmutante, disc. 32. n. 5.

Secus verò ubi de simplicinovatione personæ, quod scilicet in eodem contractu unus loco alterius subrogetur, ibidem eodem num.

Limita induci ex actuum incompatibilitate, quamvis non dicatur, disc. 32. n. 8.

Intrans in relocatione respectu pensionis an intereriam respectu obligationis restituendi rem ipsam, disc. 36. num. 4.

O

OBLIGATIO

Obligatio conditionalis non est operativa, nisi purificata conditione, disc. 10. num. 3.

Cameralis habet executionem paratam, nec appellationem admittit, disc. 19. num. 3.

Limita, quando dubitatur, an verè factus fuerit casus illius, ibidem num. 4. ubi late, & disc. 34. num. 6.

OBSERVANTIA

Observantia in ambiguis dicitur optima interpretatio, & est attendenda, disc. 29. num. 3. & disc. 32. num. 7.

P

PACTUM

Pactum aliquid ultra juris dispositionem operari debet, d. 2. nu. 3. & disc. 8. num. 3.

Commisforium habens, quando eo uti dicitur, d. 17. n. 7.

INDEX RERVM NOTABIL.

In æquivocis, & obscuris fit interpretatio contra se fundantem in Pacto, disc. 10, num. 5. & disc. 20, num. 3. & disc. 4, num. 3. & disc. 12, num. 3.

Discretè intelligendum pro removendis subtilitatibus nimis rigorosis, disc. 4, num. 6.

Potissimum in conditionibus, quæ sunt per viros idiotas, & clausularum ignaros.

Indeterminate conceptum, ut in casu Belli fiat conductori remissio pensionis, comprehendit etiam casus pestis, cum pestis dicatur bellum divinum, disc. 1, num. 3.

De damno refarciendo operatur, vel quod damnum non debeat esse intolerabile, vel, quod sterilitas unius anni compensetur cum ubertate alterius, disc. 1, num. 6.

Per quod unus contrahentium arbitrio, & discretione alterius remittitur; intelligitur de arbitrio boni viri, disc. 4, num. 2.

Amplia, quod si præter illud arbitrat, tunc intrat arbitrium jurisdictionis, ibidem num. 2.

Ambigua ex facti circumstantiis interpretantur, disc. 1, num. 11.

Initium inter locatorem, & conductorem, quod in casu non solute pensionis locatio resolvatur, non rescinditur, nisi locator suam voluntatem declarat, disc. 19, num. 13.

Per quod renunciatur Defalto, non attenditur quando res deficit in substantia, disc. 42, num. 3. & vide in verbo *Substantia*.

Materna lingua conceptum magis enixam voluntatem ostendit, disc. 2, num. 4.

Obligatorium Ecclesiæ, ut teneatur continuare in locatione ultra Triennium non valet, disc. 32, n. 3. & vide in verbo *Locatio*.

Poenale tanquam rigorosum, & odiosum in dubio non censetur repetitum, disc. 43, num. 8.

Quodcumque eximens unum ex contrahentibus à damno, quod alteri obveniret, nunquam capiunt damnum ab ipsomet sic exempto causatum, disc. 42, num. 13.

Pactorum ex serie, quod actum sit, intelligitur, disc. 1, num. 11.

Pactum, quod succedente aliquo casu non debeat solvi pensio, facit cessare locationem pro illo anno, disc. 1, num. 9. & disc. 2, num. 3.

Quid verò, si eveniat talis casus mixtus, ibid. n. 13.

Pacto sufficit dare unam operationem, ne inane remaneat, disc. 20, num. 10.

Resolutivum efficit, ut pacto ejus casu contractus resolvatur, perinde, ac si nunquam gestus esset, disc. 17, num. 2. & 5. disc. 18, num. 4.

A pacto resolutivo quis dicitur recessisse per actus eidem contrarios, disc. 18, num. 5.

Pactum sapiens iniquitatem, remanere debet vitium, vel non operativum, disc. 4, num. 6.

PACTUM REDIMENDI

Pactum redimendi operatur, ut redimens teneatur stare locationi per primum emptorem factæ, disc. 16, num. 2.

Limina, quando in locatione probaretur fraus, & collusio, ibidem num. 2.

Sola tamen pensionis diminutio, quod non sufficiat pro fraudis conjectura, nisi alia adminicula concurrant, vide ibidem num. 2.

PENSIO

Ab inhabitante domum sine locatione, non potest Dominus exigere pensionem illam, quam forsan invenit ab alio, sed eam tantum, pro qua inhabitans fuisse ipsamet domum conductorus, disc. 16, num. 5. & vide in verbo *Dominus*.

De Locat.

Diminuitur in locationibus ob causam pestis, disc. 28, num. 4.

PERICULUM

Periculum ruinæ domus spectat ad locatorem, disc. 10, num. 2.

Ratione majoris periculi, & oneris res pro minori pensione conceditur, disc. 23, num. 7.

PERITUS

Periti iudicio standum est, disc. 10, num. 3.

Parti eligenti per vitium plerumque adhæret, disc. 10, eodem num. 3.

PESTIS

Pestis, Bellum, & alia impedimenta transitoria non liberant conductorem à locatione, disc. 14, n. 4.

Non impedit consuetam terræ fructuum productionem, disc. 23, num. 7.

Comprehenditur sub actu belli, quando indeterminate fit pactum, ut conductori fiat pensionis remissio, quia pestis dicitur bellum divinum, disc. 1, num. 3. & vide in verbo *Pactum*.

POENA

Conventionalis de æquitate canonica non agitur ultra id quod interest, disc. 48, num. 2.

Pœna conventionalis quando exigatur, disc. 43, num. 6.

Ut incurratur, requiritur scientia omnino certa, ibidem num. 7.

PRÆDIUM

Quod ex conventionem partium ultimo anno locationis servari debebat solum, si per conductorem fuerit seminatum, cedunt segetes commodo locatoris, disc. 28, num. 1.

Contrà, quod competat tantum actio ad damna, & interesse, ibidem num. 3.

Rusticum ab urbano quomodo distinguatur, & quando conductor dicatur inquilinus, seu colonus, disc. 35, num. 2.

Urbanum non est de sui natura fructiferum, disc. 16, num. 10.

PRÆLATIO

Non competit antiquo conductori adversus novum in æquali concursu juxta magis receptam opinionem, disc. 20, n. 9. & vide in verbo *Inquilinus*.

Ex rationabili causa tamen intrat arbitrium Judicis, ibidem num. 9.

In casum additionis competit priori oblato, disc. 44, num. 4.

Secundo conductori adversus primum competit, si reperiat in possessione, disc. 34, num. 4.

Declara tamen, ut ibi, & num. 10.

PRÆSUMPTIO

Ex præsumptione præsumptio non oritur; sicut nec fictum ex ficto, disc. 16, num. 8.

Quæ excusant conductorem à culpa, vide disc. 7, num. 5.

Præsumptio incendii stat contra inhabitantes domum, disc. 9, num. 4. & vide in verbo *Incendium* limitationes.

In Reo cessante mala præsumptione culpæ Actor illam probare tenetur, disc. 13, num. 4.

PRETIUM

Pretium partium voluntatem probat, disc. 29, n. 4.

Panis seu frumenti alteratum resultens à jure privativo, dicitur species Vectigalis, disc. 42, n. 15.

PRINCEPS

In dubio non præsumitur tollere jus tertii, disc. 6, num. 4.

Facilius tollit Privilegia competentia ex provisione legis, quam pacta, & conventiones, eodem disc. 6, num. 4. ubi assignatur ratio.

I

Tenetur

INDEX RERVM NOTABIL.

Tenetur observare contractum corresponsivum, disc. 3, num. 10.
Limita, ut illum violare possit concurrente publica causa, & refuso eo, quod interest contrahenti, ibidem num. 10.
 Ejus ordinationes tendentes ad utilitatem locatoris censentur ab eo procurata, & habentur tanquam ipsius factum, disc. 42, num. 11.
 Quid verò referat, an tali casu ordinationes Principis sint ex justa causa, necne, ibidem num. 12.
 Princeps, qui non sit supremus, non potest tollere jus tertii, disc. 44, num. 2.
Amplia, ut nec Princeps supremus hoc facere possit, ibidem num. 2.
Limita, de absoluta potestate, & concurrente justa causa publicæ utilitatis, ibid. num. 2.

PRIVILEGIUM

Privilegium additionis in diem competens Fisco, seu minori, an competat Communitati, disc. 44, num. 3.

PROBATIO

Probatio diligentæ personæ tollit præsumptionem culpæ, disc. 7, num. 8.
 Perfecta, quæ per Actorem faciendâ est, excluditur per possibilitatem in contrarium, disc. 10, n. 4.

R

REASSUMERE

Verbum *reassumere* import. titerum sumere, & non inducit pactum resolutivum, disc. 17, n. 4. ubi de aliis effectibus, & num. 5.

RECONDUCTIO

Reconductio absque voluntate non datur, disc. 22, num. 3.
 Inducitur ex actibus facti, disc. 21, num. 8.
 Censetur facta de jure etiam omisso pacto, quod renovetur locatio, non facta didicta, disc. 7, n. 10.
Intellige, in Prædiis Rusticis censeri renovatam pro anno legali, disc. 7, num. 10. & disc. 21, num. 6. & disc. 22, num. 3.
 In urbanis verò in dies, eodem disc. 7, n. 10. & disc. 16, n. 6. & disc. 21, n. 6. & disc. 22, n. 3.
Limita, in illis prædiis urbanis, quæ regulantur jure rusticorum, in quibus pariter renovata censetur locatio pro anno legali, eod. disc. 16, num. 6.
 Tacita resultans ex continuatione post didictam, intelligitur pro eadem pensione, iisdemque pactis, quibus præcedens facta fuit, disc. 16, num. 4.
 Non admittitur, nisi incontinenti de ipsa doceatur per Scripturam, disc. 19, num. 3. nec testes admittuntur.
Intellige, quando materia desiderat celeritatem ob irreparabile præjudicium, nam aliàs etiam testes admittuntur, disc. 19, num. 5. & disc. 21, num. 8. & vide in verbo *Exceptio*.

REFECTIO

Refectio damni passi per conductorem in substantia ob casum merè fortuitum refici debet tale quale sit, non attentata intollerabilitate, disc. 5, n. 2.
 Passi autem in fructibus ex eodem casu fortuito, reficitur, si adest læsio intollerabilis, quæ debet esse ultra dimidiam, ibidem num. 2.
Limita cum Fisco, cum quo sufficit læsio in sexta, ibidem, & vide in verbo *Dammum*.
 Proveniens factio ipsius locatoris in totum est reficiendum, eodem disc. 5, num. 2.
Limita, quando damnum voluntariè non datur, quia non dicitur culposum, sed potius debet referri inter casus, ibidem num. 3.

Quod patitur ex facto tertii, vel locator illud impedire nequivit, & tunc damnum cadit sub casu fortuito; Vel impedire neglexit, & tunc intrat totalis damni refectio, disc. 5, num. 2. ubi de ratione, & disc. 42, num. 9.

Amplia, reficiendum insuper esse lucrum, quod conductor amisit, & verisimiliter consequi poterat, eodem disc. 5, num. 2. & disc. 15, num. 2. & disc. 18, num. 7. & disc. 42, num. 9.

RENUNCIATIO

Renunciatio semper intelligitur rebus in eodem statu permanentibus, disc. 19, num. 6.
 Casuum fortuitorum adhuc omninò insolitos non comprehendit, disc. 1, num. 8. & vide in verbo *Casus*.

RES

Res perempta liberat conductorem à locatione, disc. 15, num. 2.
 Quid verò si locator rem aliam æquè idoneam offerat, vide eodem disc. 15, num. 3.

RESTAURUM

De jure conductori non competit, nisi paciscendo de illo sibi expressè consulat, disc. 1, num. 12.

REUS

In dubio pro eo contra Actorem judicatur, disc. 13, num. 6. & disc. 16, num. 6.
 Sufficit, quod vincat per non jus Actoris, disc. 10, num. 4.
 Excipiens de casu accidentali, seu fortuito illum probare debet, disc. 11, num. 3.

ROTA

Rota Romana non attendit res judicatas aliorum Tribunalium, nisi gustata earum validitate, & justitia, disc. 32, num. 2.

RUINA

Ruinæ causa, quomodo cognoscatur, disc. 10, n. 6.
 Ruinæ damnum, quomodo à damnificante reficiendum, ibidem num. 8.
 Ruinæ periculum est locatoris, ibidem num. 2.

S

SEGETES

Segetes ultimi anni locationis, in quo ex partium conventionione prædium reliqui debebat solum cedunt commodo locatoris, disc. 28, num. 1. & vide in verbo *Prædium*.

SOCIETAS

Inducitur per communicationem utilium, & damnorum Appaltus, disc. 27, num. 4.
Amplia potissimum, quando Appaltus fuit susceptus etiam pro personis nominandis, ibidem num. 4.
 Societas non dicitur, sed admissio tantum ad lucra, & damna, quando inter personas nominandas, & principalem conductorem non intervenit contractus, eodem disc. 27, num. 4.

SOCIUS

Dicitur habere à consocio in re communi liberum mandatum, disc. 31, n. 3. & disc. 32, n. 8.
 Et ipsum consocium obligare potest, ibid. eodem num.
 Consocium cogere potest ad sibi locandum rem individuam, disc. 30, num. 5.
 Totam rem pro ejus portione licitè pro indiviso possidere potest, disc. 30, num. 5.
 Quod procredit consocio possidere negligente, vel ad divisionem non provocante, ibidem.
 Sed tamen contrarium fuit judicatum in casu, ut ibi,

Habens

INDEX RERVM NOTABIL.

Habens rem communem cum alio, & illius portionem ad certum tempus conducentis, an finito tempore censeatur ex continuato rei usu reconduxisse, disc. 30. num. 2. ubi variaz opinionones referuntur.

Construens de novo murum communem, nihil ab alio socio consequitur, disc. 10. n. 8.

Limita in muro ruinoso, quia tunc exigit à socio pro rata illius utilitatis, ibidem num. 8. & vide in verbo *Murus*.

Rei communis ratione ejus portionis dicitur Dominus, disc. 31. num. 2.

Idoque totam domum locare potest, & consocius tenetur ratum habere illius factum ibidem eodem num.

Potest prorogare terminum præfixum ad redimetendum, disc. 31. num. 3.

Sed quid accedente mala fide, ibidem num. 2.

Ubi ex sociis bene solvitur per communem debitorem, eodem disc. 31. num. 3.

STATUTUM

Statutum Agriculturae Urbis disponit, ut cultura & quæcumque expensæ ad commodum locatoris remaneant, absque eo quod conductor refectioem aliquam prætereundere possit, disc. 28. num. 1.

Declara, de expensis factis post finitam locationem, vel ea durante, sed quarum effectus protrahitur etiam post ipsam finitam, ibid. n. 2.

STYLUS

Stylus est tam Camerae, quam Signaturæ Iustitiæ gustandi de meritis negotii principalis etiam occasiones incidentis, disc. 19. num. 2. & ibi de ratione.

SUBCONDUCTOR

An prætereundere possit Defalcum à Conductore, quatenus hic non habeat à Locatore, disc. 6. num. 10.

Ex quibus fiat principalis conductor cum prioris conductoris liberatione, *Vid.* disc. 32. n. 3.

SUREMPHYTEUTA

Efficitur principalis emphyteuta, & ejus generatio attenditur ob licentiam subemphyteuticandi à Domino primo emphyteutæ concessam, disc. 34. num. 13.

Amplia, etiam in feudo, ibidem, eodem num.

SUBINQUILINUS

Efficitur Inquilinus ex tacito consensu Locatoris, disc. 20. num. 7. & disc. 34. num. 12.

Quando efficiatur Inquilinus, disc. 32. ferè per totum, & 33. num. 6.

Non gaudet de jure inquilinatus, disc. 34. n. 1.

SUBLOCARE

Sublocare quis dicitur, quando alium ponit in locum suum in toto, vel in parte, ita ut non habeat amplius usum rei sublocatæ, d. 20. n. 11.

SUBSTANTIA

Quando deficiat dantur plura exempla, disc. 42. num. 5. & 14. & disc. 3. num. 5.

Rei locatæ, quando dicatur deficere saltem improprie, disc. 2. num. 6. & disc. 3. num. 5.

Rei conductæ ubi deest, vel ejus usus impeditur, tunc contractus locationis, aut suspensus, aut resolutus remanet, disc. 1. num. 9.

Rei conductæ ubi deficit, totum datum quale quale sit attenditur ad effectum defalchi non curato, an sit intolerabile, necne, disc. 42. num. 2.

Et tali casu non obstat pactum, per quod renunciatur defalcho, ibid. num. 3.

Intolerabilitas enim consideratur solum, quando damnum accidit in fructibus, non autem in sub-

De Locat.

stantia, ibid. num. 2. & vide in verbo *Dammum*, & in verbo *Refectio*.

In locatione Archivii, vel alicujus officii Notariatus dicitur deficere, cessantibus litibus ob pestem disc. 2. num. 6. & disc. 3. num. 5.

Declara tamen, & intellige, ut in disc. 3. num. 8. & vide in verbo *Defalcum*.

SUCCESSOR

Successor, seu emptor particularis non tenetur stare locationi, disc. 31. num. 2.

Limita, quando conductor habet particularem hypothecam in re conducta, eod. num.

Subimita, quando aliunde ducit suum jus, quam à locatore, seu hypothecam anteriorem habet, ibid. num. 3.

Limita rursus, quando agitur de singulari successore ex facto judicis immisso, ibid. num. 2.

Sed intellige, hoc procedere, quando successor imittitur non in plenum jus, sed ad effectum, ut satisfiat de suo credito, prout est immisus in salviano, ibidem num. 4. & vide in verbo

Emptor.

Rei, quam sciebat alteri locatam tenetur stare colono, disc. 23. num. 3.

Rei subhaftatæ non tenetur stare locationi factæ per debitorem, disc. 41. num. 6.

Rei subhaftatæ ad instantiam creditoris anterioris non potest molestari à secundo creditore offerente, & posteriorem hypothecam habente, disc. 41. num. 4.

In fideicommissio jure proprio, tenetur stare locationi factæ per prædecesorem, si fuit inita bona fide, disc. 24. num. 2.

Et explicatur quomodo hoc procedat, ibidem num. 3. & 4. & disc. 41. num. 5.

In beneficio non tenetur stare locationi factæ per prædecesorem, disc. 25. num. 1. & nu. 4, ubi explicatur, quando hoc procedat.

Distingue, quod aut agitur de locatione bonorum quorum fructus proprie spectant ad sustentationem Rectoris, & tunc procedit regula supraposita etiam si locet nomine Ecclesiæ cum explicita successorum obligatione, disc. 25. num. 2.

Aut agitur de locatione bonorum, quorum reditus merè spectant ad Ecclesiam, & illius cultum, & tunc successor tenetur stare locationi, ibidem eod. num.

Intellige tamen duobus copulative concurrentibus quod nempe contractus fiat per Prælatum nomine merè administratorio, & quod actus careat omni suspitione collusionis, & utilitatem Ecclesiæ contineat, disc. 25. num. 2.

Quando verò bona dicantur destinata ad sustentationem Rectoris, vel ipsius Ecclesiæ, *vid.* ibidem num. 5.

SUSCEPTIO

Susceptio omnium casuum in se tanquam valida omnino attendi debet, disc. 3. num. 3.

Amplia eò magis procedere stante verborum amplitudine, quo casu susceptio generaliter operari debet, disc. 3. num. 3.

Limita, non comprehendere casus fortuitos, ad hoc omnino insolitos, disc. 3. n. 4.

T

TEMPESTAS

Tempestas maris connumeratur inter casus fortuitos, disc. 13. num. 4. & vide in verbo *Casus*.

INDEX RERVM NOTABIL.

TERMINUS

Non computatur à die dislicitæ, sed à die productionis, disc. 20. num. 4.

TRANSACTIO

Quando fit etiam inter duas Ecclesias, requiritur beneplacitum Apostolicum, disc. 22. n. 1.

TRIENNIUM

Triennium in locatione casalium pro uno anno reputatur, disc. 21. num. 10. & disc. 47. n. 15.

V

VECTOR

Vector tenetur probare consignationem rerum juxta formam suscepti mandati, disc. 12. num. 5.

Ad periculum obligatur per auctoritates, quæ explicantur in disc. 12. num. 5.

Tenetur de levi culpa, disc. 11. num. 2. ubi redditur ratio, & disc. 12. num. 2.

Amplia teneri etiam de levissima, quando suscipit in se periculum speciale, disc. 11. num. 2 & disc. 12. num. 1.

Amplia teneri etiam de levissima, quando pro majori diligentia majorem recepit mercedem, disc. 12. num. 2.

Ut teneatur ad summam diligentiam certiorandus est de mercium pretiositate, disc. 11. num. 2. & 7.

Et pro majori diligentia majorem exigit mercedem, ibid. eod. num. 2.

VENDITOR

Venditor, quando possit bona vendita in damnum emptoris vendere propria auctoritate, disc. 17. num. 5.

Rei, cum pacto de retrovendendo redimens eandem rem tenetur stare locationi factæ à primo emptore, disc. 16. num. 2.

Limita, quando in locatione probaretur fraus, & collusio, ibidem eod. num.

Adverte, quod sola pensionis diminutio non est sufficiens fraudis conjectura, nisi alia adminicula concurrant, ibid. eod. num. & *vid.* in verbo *Pactum redimendi.*

VERBA

Verba lata, & effrenata, per quæ quis remitti-

tur discretioni alicujus, non debent operari aliter quod iniquum, disc. 4. num. 4.

Quamvis lata & importanter liberam voluntatem, reducuntur ad arbitrium boni viri, quando agitur de damno evitando, disc. 4. n. 4.

Ad arbitrium & discretionem locatoris, cui conductor remittit fructus patent, quam voluntas, disc. 4. num. 3.

Præferentia liberam voluntatem magis operantur, quam denotantia arbitrium, quoties collata sunt in tertium, disc. 4. num. 4.

Limita, ut secus fit, quando agitur de actibus correlative, & collata sunt in unum ex contrahentibus, quia tunc semper intelliguntur prout de jure, & arbitrio boni viri, disc. 4. n. 4.

VERBUM

Verbum *resumere*, importat iterum sumere, nec inducit pactum resolutivum, disc. 17. num. 4. ubi de aliis effectibus, & num. 5.

VIA EXECUTIVA

Pro restitutione rei in locationem concessæ locatori competit, disc. 19. num. 3.

Declarat. procedere, quando finita locatione bona remanent sine titulo, quod secus est, quando locator durationem locationis adhuc præcendit, disc. eodem num. 5.

VIA ORDINARIA

Via ordinaria servari debet inter duos ex eodem jure venientes, disc. 19. num. 7. & disc. 34. n. 3.

Amplia, quamvis utriusque titulus sit executivus, disc. 34. num. 5. & in terminis obligationis Cameralis, ibidem num. 6.

UNIVERSITAS

Universitas hebræorum Urbis ex dispositione *Alexandri VII.* tenetur invenire inquilinos pro domibus ghetto, alias conducere de proprio, disc. 33. num. 2.

VOLUNTAS

Voluntas etiam ex actu invalido, declaratur, disc. 21. n. 3.

Limita, in actibus correlative, in quibus non attenditur, si ad alterius partis notitiam non devenit, ibid. eod. nu. & *vid.* in verbo *Citatio.*

UTILE

Utile per inutile viciatur in alienationibus bonorum Ecclesiæ, disc. 22. nu. 2.

